

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyszám ára 4 fillér.
Helyben: Negyedévre	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Félsz. évre	12 "			Debrecen, Csapó-utca 9. — Telefon 275.
Vidékre: Negyedévre	5 "			
Félsz. évre	20 "			

Meghívás.

A debreceni szabadelvűpárt ama t. tagjait, akik a városi törvényhatósági bizottság tagjai, az e hó 18-án megkezdődő városi közgyűlés tárgyainak megbeszélése végett a **hétfőn, október 17-én délután 5 órakor a Bika szálloda cukráshelyiségében tartandó értekezletre tisztelettel meghívja**

Lengyel Imre,
kir. tanácsos a szabadelvű-párt elnöke.

ROSTA.

A roppant német birodalomnak a kicsi meghódított Posen csak egy parányi része. S mégis mit csinál a német a darabka lengyel földön? Irtja a lengyelséget. Sőt nem tűri, hogy a lengyel nyelv ott bár rejtőzve is megélhessen. Egyenesen megparancsolja egy német rendelet a poseni lengyel származású tanítóknak, hogy otthon, családjuk körében is csak németül szabad társalogniok és gyermekeiknek, mire az iskoláaa lépnek, csak németül szabad tudniok.

Ime így pusztítja ki tüzzel-vassal a kis poseni lengyelséget az óriási német birodalmi erőszak.

Ugyan mit szólnak ehhez a mi dicső, de annál hűtlenebb szász testvéreink, akik azt a hazugságot híresztelik rólunk a külföldön, hogy mi barbár kegyetlenséggel üldözzük őket azért mert németek és vad erőszakkal kényszerítjük őket arra, hogy megmagyarosodjanak.

Valóban ideje volna már, hogy ezeknek a mi szerett hazai nemzetiségeinknek — igazuk legyen!

* * *

A mi páratlanul jólelkű s bennünket ayilván nagyon szerető szomszéd, a dicsőséges Ausztria mindent elkövet, hogy ahol csak lehet elsikkasztja Magyarországot és mindent véka alá rejtse, a mi a magyar földről fény, dicsőség kisugárzik.

A legujabb osztrák sikkasztást egy bécsi képes lap követte el. Ezen mulat ma minden jókedvű magyar ember.

A bécsi osztrák ujság ugyanis képekben is bemutatva magasztalta a postai levélgyűjtés ama legujabb elmés rendszerét, mely háromkerekű villamos ördögmotollakon szedi össze a levélsekre nyekből a leveleket.

És ráfogja a sógor, hogy ez a csoda Berlin, a berlini posta érdeme. Pedig hát a budapesti postáé az érdem s jöllehet a szelid osztrák sikkasztó lap képe alatt világosan a berlini posta neve olvasható, — a kép a budapesti Andrassy-utat mutatja be az operaházzal, a lámpaoszlopokon a magyar koronával és egyik oszlopon ezzel a magyar felirással: *Megállóhely.* Avagy a dicső Vilmos császár annyira szeretne minket, hogy már Berlint is — megmagyarosította?

* * *

Lassan járj, tovább érsz: tartja a közmondás. Hát szép, ha a város a haladásban ezt az elvet vallja. Az is dicsőretek, ha egy közlekedési vállalat ezt a mondást választja, — jelszavául.

De már engedelmet kérek, legalább értelmezzék a jelszót igazán szó szerint. *Járjon* legalább a kisvasut Debrecen utcáin, hogy ennyire valahogyan hü legyen az igéhez.

De ha cammog, nem jár. Az meg éppen *nem járja*, hogy a 40 percenként való nyikorgós döcögést a gyalog járókelők csufjára *közlekedésnek* nevezzék!

A házszabályok módosítása.

— október 15.

Hallottunk aggodalmakat az irányban, hogy a szigorított házszabályok kivesszik a nemzet kezéből azt az egyedül hathatós fegyvert, melyet szükség esetén egy erőszakos és nemzetietlen uralommal szembe lehet szegezni.

Ezzel szemben a jóhiszemű aggódók megnyugtatóására csak azt jegyezzük meg, hogy Tisza István gróf miniszterelnök indítványa csak nagyon mérsékelt módosítást tervez és csupán a házszabályok legkiáltóbb hézagainak betöltését célozza.

Másrészt ha — ne adja Isten! — valaha oly erőszakos és nemzetietlen regime támadhat és nemzetellenes törekvéseket óhajt a törvényhozásban keresztülhajtani, azt e törekvésében semmiféle házszabály megakadályozni nem fogja. Mert egy ilyen uralom legelső és legfőbb céljának azt fogja tekinteni, hogy engedelmes és mindenre kész többséget szerezzen, amelylyel aztán olyan házszabályokat létesíthet, aminőket csak akar, sőt e házszabályok nélkül is egy ilyen többséggel mindent

keresztülvihet, amit csak kíván. Ha az országgyűlés saját tagjaiban, saját tagjainak hazafias érzésében és különösen a nemzeti közvéleményben nincs annyi erő, hogy a nemzetellenes törekvésekkel hathatósan szembe tudjon szállni, akkor ennek a törvényhozásnak helyzetét semmiféle házszabály, akár módosított, akár nem módosított, meg nem menti.

De ettől eltekintve, magyar nemzeti szempontból is elsősorú érdeke a magyarságnak a házszabályok módosítása, különösen azért, mert a parlamentarizmus történetében elég sok példát találunk, melyek arra intenek, hogy hasznosabb ezt a következtetést előbb levonni, mint később. Csak az osztrák parlamentarizmus mai állapotára utalunk, vagy hivatkozhatunk az angolok példájára is. Angliában tudvalevőleg maguk az angolok voltak kénytelenek a saját házszabályaikat szigorítani, mert e szigorítás nélkül az irekkel, kik a régi házszabályokkal visszaéltek, semmiképpen boldogulni nem tudtak.

Mi történnék, hogy egy példát említsünk, ha a szászok a többi nemzetiiségekkel együtt olyan tömegben jönnek be a parlamentbe, hogy a mai házszabályok alapján megakadályozhatnák Berzeviczy népiskolai javaslatának törvényerőre emelését? Akkor a magyarság ugyanazt volna kénytelen cselekedni a mi nemzetiségeinkkel szemben, amit az irekkel szemben az angolok tettek, csak hogy akkor már egészen más színezete lenne ennek a házszabály módosításnak. Sapiienti sat!

Mint ezekből is kitetszik, igen nyomós okok szólnak ama feltevésünk mellett, hogy az ellenzéki pártok ridegen visszautasító határozata, mely szerint még a miniszterelnök által indítványozott huszonegyes bizottságban sem képviseltetik magukat, nem fogja megváltoztatni a kormány és a többség szándékát, különösen azért nem, mert egészen nyilvánvaló mindazok előtt, akik parlamenti viszonyainkat ismerik, hogy kivált a Kossuth-párt határozata nem komoly, józan többség akaratának kifolyása, hanem ama kisebbség, illetőleg ama turbulens elemek terrorizmusának

Sirolin

A legkiválóbb tanács és orvoslás a tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál, úgymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emellett étvágyat és a testszilnyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellene szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban áruzenként 4— kor-ért kapható. Figyeljünk, hogy minden üveg alantál céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co. vegyészeti gyár Basel (Svájc).

hatása alatt jött létre, éppen melyekkel szemben nemcsak jogosult, de föltétlenül szükséges is a házsabályok revideálása.

Sajnáljuk, hogy e pártban ismét nem a hazafias megfontolás győzött, hanem azok meggondolatlan akarata, kik csak a parlamentári anarchiában ténnyezők, de hasznos munkában nem vesznek részt.

E párthatározatokból csak az következik, hogy mint már annyiszor, ismét a szabadelvű pártra hármlik az a feladat, hogy az ország legfontosabb érdekeit egyedül védje meg. Bátor, fiatal vezére fel van szerelve minden szellemi és fizikai erővel, hogy ez érdekek megvédelmezésében diadalra vezesse pártját, mely mint egy ember áll vezére mögött, haragra készen, a győzelem tudatában.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, okt. 14.

Az első aki a képviselőházba ma beért, **Apponyi Albert** gróf volt. A könyvtárba járt mindenekelőtt majd egy halom könyvvel visszatérve, a tanácskozóteremben helyén telepedett meg, közben egy sereg vendég járta a házat, azok a francia katonatisztek, Péter szerb király egykori tanuló társai voltak ezek, a kik Belgrádba igyekeznek és a kik egy napot Budapesten töltenek, hogy a főváros nevezetességeit megismerjék. A franciák, a kiket **Farkas János** főterembiztos kalauzolt, az elragadtatás hangján nyilatkoztak parlamentünk épületének nagyszerű fényes voltáról.

A folyosó egyre élénkül. Nagy ülés készül ma. Az ellenzéki pártok vonulnak fel ma az olaszprovizoriumról szóló javaslat ellen. **Apponyi Albert** gróf is beszél és úgy mondják, **Tisza István** gróf kormányelnök nyomban válaszolt neki.

A terem is népesül. Az elsők között, akik **Apponyi Albert** gróftól Amerikából való visszatérése alkalmából üdvözölték **Feilitzch Artur** báró, a képviselőház alelnöke volt, majd **Podmaniczky Frigyes** báró, **Tisza István** gróf, **Kossuth Ferenc** és **Hieronymi Károly** kereskedelmi miniszter következtek.

Tizenegyedfél óra volt, a mikor **Feilitzch Artur** báró alelnök az ülést megnyitotta.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter egy sereg jelentést terjeszt be a legutóbb engedélyezett vicinális vasutakról.

Bodoky Zoltán előadó betérjeszti a vizügyi bizottság jelentését a Rábaszabályozásról.

A napirend következett: Az olasz provizoriumról szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Rosenberg Gyula előadó elfogadásra ajánlotta a javaslatot.

Polonyi Géza: Ki hatalmazta fel magukat a szerződés megkötésére.

Endrey Gyula: A császár!

Rosenberg Gyula gazdasági érdekből okolta meg a szerződés megkötését és mint nagy vívmányt állította oda, hogy az olasz bor vámjának kedvezménye ez év végével megszűnik.

Közben-közben derűtlenség támad, mert az előadó nyelve ismételtén megbotlott és a képviselőházat bizottságnak nevezte.

Polonyi Géza: Pedig igaza van, mert bizony ez itt bizottság.

Rosenberg Gyula: Én ma már csupa korrekturának vagyok kitéve tisztelt bizottság! (Viharos derűtlenség)

Rosenberg Gyula folytatta, hogy érdemileg az 1899. évi XXX. törvényeikk garanciáiból nem adunk fel semmit, mert a törekvés a hosszú lejáratu szerződések terminusának egybeesésére megvan és az erről való rendelkezések épségükben állanak fel. A mikor a javaslatot elfogadásra ajánlja, egyúttal kéri a Házat, adja meg a fölmentvényt a kormánynak, hogy a szerződési tárgyalásokat megejtette. (Helyeslése a jobboldalon.)

Krasznay Ferenc következett. A Kossuth-párt megbízásából ellene beszél a javaslatnak. Az 1899. évi XXX. törvényeikk szempontból bírálja a javaslatot. A kormánynak előbb meg kellett volna csinálnia az autonóm vámtarifát, azt törvényhozással letárgyaltatni és aztán azon az alapon meg-

indítá az alkudozást, illetve megkötne a szerződést. Ezt azonban a kormány nem cselekedte meg és szándékosan csinálta úgy a dolgot, mintha kénytelen volna megszegni a törvényt. Megtámadta **Szél Kálmán** is, hogy nincs itt most, mikor alkotmányának az alkudozásáról van szó.

A szerződés bírálásába ment be azután. A borvámkedvezmény negatív eredmény és nem vívmány. A borvámkedvezmény a régi szerződés megszűnésével hatályát veszítette, most csak az történt, hogy nem vették bele, a mi természetes is.

Határozati javaslatot nyújt be, amely a kormány súlyos megrovását célozza, azért mert a törvényes rendelkezések ellenére szerződést kötött. A javaslatot nem fogadja el. (Helyeslés a baloldalon.)

Bernáth Béla következett volna, elnök azonban az ülést tíz percre felfüggesztette.

Szünet után folytatták a tanácskozást.

Bernáth Béla a nemzeti párt álláspontját fejtette ki. Mindjárt elüljárójában kijelentette, hogy a javaslatot nem fogadhatja el.

Bernáth után **Okolicsányi László** beszélt a Szederkényi párt részéről a javaslat ellen. Ezzel az ülés egynegyed háromkor véget ért. Ma folytatják a provizorium tárgyalást.

Thaly Kálmán a házsabályok módosításáról.

Az *Ujság* egyik munkatársa előtt **Thaly Kálmán**, Debrecenben egyik ellenzéki képviselője a házsabályok revideálásáról a következőleg nyilatkozott:

Mint a hogy a függetlenségi párt számottevő elemei, grémiuma, ő maga is foglalkozott már a házsabályok módosításának kérdésével, sőt azt szükségesnek is találta. A mostani időpontot azonban nem látja a dolog sikeres elintézésére alkalmasnak, valamint azt a keretet sem, amelyben **Tisza István** gróf miniszterelnök a reform tervét proponálta. A jövő évi ujonek megajánlása: keresztül mehetett volna a törvényhozás összes retortáin minden nagyobb akadály nélkül. A függetlenségi párt opponált

A halálos ítélet.

— Itt van már a koesi?

Egy gyönyörű szép asszony intézte ezt a kérdést finom esengő hangon, miközben még egy utolsó pillantást vetett a tükörbe, hogy még egyszer gyönyörködhessek pompás öltözékében.

Finom kis keztyűs ujjával megigazitotta hajkét és még egyszer elővette selyemtásakájából a rizsporos szarvasbőrt, mert mélytekintetű fekete szemei alatt erős fehér pontok okvetetlenkedtek. Gyorsan eltüntette azokat és meglepődéssel nézte előkelő alakját.

Készen volt. Gyors lépteket hallott a lépcsőkről; megismerte férje lépteit.

Sietve jött föl a lépcsőkön, papirostekeressel kezében egy elegáns uri ember, a fogház igazgatója.

Frici a szalonban játszott. Falovon ült és erős ostorcsapásokat mért almásszürkéjére, de az nem igen mozdult hangos nógatása dacára sem. Hangos örömkialtással fogadta belépő atyját, Papa! papa!

De az igazgató ur e pillanatban nagyon elfoglaltnak látszott, mert alig vetett egy rövid kis mosolyt egyetlen fiacskájára.

— Nézd csak — szólt feleségéhez — mindig kíváncsi voltál erre.

— Halálos ítélet.

Idegesen kapott a rettenetes írás után és sokáig nézte a kegyetlen szavakat, a vörös pecsétet és alig bírt szólani.

És így állott mozdulatlanul jó ideig, egyik kezében a halálos ítélet tartalmazó irattal másikban — a rizsporos szarvasbőrrel. Végre megszólalt:

— Arról van szó, a ki megölte azt a fiatal leányt?

— Igen.

— Hát a kérvénye és fölmentése?

— Visszautasítva.

— Szegény ember! És hogyan fogadta a rettenetes hírt?

— Még semmit sem tud felőle. Holnap reggel nyílik meg a cellája és bemegyünk hozzá négyen: én, a fogházör, a pap és a hóhér. Csak akkor, félórával az ítélet végrehajtása előtt tudja meg sorsát.

A szép asszony összeráncolta szemöldökeit. A fájdalom és sajnálat érzése visszatükröződött szép szemeiben. Letette a toalette asztalra, rizsporos skatulyák, illatszerek közé a rettenetes írást.

Nézd — kezdé lágy, szomorú hangon — milyen ragyogóan tűz le ránk a nap, milyen tiszta az égbolt, milyen meleg a levegő! Nemsokára itt a tavasz és kizöldel minden, eltűnnek a fehér hómezők és újra éled a természet! Uj világ, új élet kezdete! És lásd, ez a szegény — meg kell halnia!

Vállát vonogatva, csak ennyit mondott: — Hja, itt nincs segítség! nehéz dolog! Könnyed teste egész erejével dőlt keblére és suttogta:

— Ez rettenetes . . . rettenetes!

— A koesi már a kapu előtt áll — jelenté a lakáj az ajtóból.

Itt vége szakadt a szomorú csöndnek.

— Kikocsizol? — kérdé a férj.

Alig hogy felelt: Igen.

No, de ne légy oly lehangolt kedvesem — vigasztalta szeretettel. Nem is áll jól neked. Öröm, boldogság, kacaj — ez a te

világod. Emlékezz csak, mit mondtál Veronában. Nászutunk alatt . . . De mit látok: uj ruha!

— Igen — felelé már bátrabban,

Nagyszerűen áll, igazán kitünően. Olyan vagy benne, mint egy királynő!

Erre mosolygott. Férje könnyedén magához ölelte.

— Vigyázz, te gonosz, elrontod a hajamat és kezeivel igazgatta frizuráját.

Köpenyét elvette a lakájtól és maga takarta be.

— Elvezetlek a koesihoz, édes egyetlenem.

A kis Frici folyton lármázott a szalonban. Most már gyalogodit játszott. Papiros csákkal fején, karddal kezében járt-kelt az asztal körül, majd neki szaladt az ellenségnek, a melyet a ló és az ökörszékér képviseltek.

— Papa! papa: — kiáltá és mutogatta uj papiroscsákját.

— Szép, szép — mondá az apa szórakozottan és kereste a toalette asztalra letett iratot. Csak az imént tette le oda az asszony és már el is tünt. Kereste a földön, az asztal körül, de sehol nem volt.

Csengetett.

— Itt feküdt egy iv papir. Elvette valaki?

— Nem.

— Akkor keresse. Mert itt kell lennie. És türelmetlenül megindul a keresés a szobában.

Frici ezalatt mindig atyja után szaladt és kiáltozott:

volna, mert pártprogramja is erre kötelezi, de fennakadás a párt magatartása miatt bizonyára nem történik. Akkor azután a költségvetés, a jövő évi ujonclétszám elintézésével elegendő respirium állott volna rendelkezésére a kormányelnöknek is, a Háznak is, hogy a házszabályrevízióhoz fogjanak. Van idő, két év múlva telik le az országgyűlés mandátuma!

Hogy mily méreteken kellett volna ezt azután megvalósítani, azzal ő nem foglalkozott, de felhoz egy példát, a melylyel a zárt üléseket alaposan megkritikálhatták volna. A zárt ülést nem husz, hanem negyven képviselő kérésére kellene engedélyezni. Találhatna még több korrigálni valót is, de ilyet nem keres. A fődolog az, hogy a függetlenségi párt készséggel hozzájárult volna a házszabálymódosításhoz, ha ez az ujoncmegajánlást záros határidőhöz nem köti. De a veradó megtagadásának jogáról sem a nemzet, sem a párt le nem mond, arról sem hogy a veradó beszédét megakadályozza, ha ez szükségesnek mutatkozik.

Tisza István gróf miniszterelnök terve legsúlyosabban őt érintette, mert ő volt a parlamenti béke egyik megteremtője s az általa szabott föltétel mellett tért vissza a képviselőház működése rendes medrébe. Tisza István gróf miniszterelnök pedig most éppen ezt a föltételt mellőzte, Hogy a reformot megcsinálhatja-e, megcsinálhatja-e pusztán a szabadelvűpárttal: az kérdés. Az bizonyos, hogy a függetlenségi párt a reformtervét erősen támadni fogja, *obstrukcióról azonban nincs szó*. A párt tegnapi határozata nem az obstrukciót mondotta ki, hanem azt, hogy a párt teljes erővel támadni fogja a javaslatot. Hogy ez miként érvényesüljön, azt majd a viszonyok mondják meg.

Az ellenzék többi pártja is sikra száll, de a függetlenségi párt nem lép velük koalícióra, ő legalább semmi szin alatt, mert a néppárttal koalíciót nem kötne, bármi történék is. Az obstrukciót nem is tartja állandósíthatónak, mert ez nemcsak az országot, de a parlamentet is tönkre juttatná. Bolond beszéd az, hogy az ellenzéknek más fegyvere nincs, mint az obstrukció. Természetes, hogy ez tehát az önálló vámterület megszerzésére, vagy ennek siettetésére sem alkalmas. — Az önálló vámterület kérdése nálunk az európai konstellációktól

— Nézd papa! — vedd papa, vedd!

Majd később, később fiacskám, most nincs időm veled játszani!

— De hova is lehetett — tűnődött magában — és ismét már tizedszer is visszatért az asztalkához. — Ide tette le az aszszony. Magam láttam.

— Papa itt van! vedd! kiáltá szüntelen Frici.

Az igazgató ur a lakájt gyanusította.

— Más nem vehette el.

— Ne nem is láttam nagyságos uram.

— Járt itt valaki az előbb?

— Senki.

— Annál rosszabb. Nagyon fontos volt az az írás. Tanácsolom, hogy az előkerüljön.

— Mi is történhetett azzal? — Szép dolog lesz az. Az egész város tele lesz vele.

Papa, itt, papa nézd!

Ő te gonosz kis fiam, tovább ugrált, kiabált. Egyszerre az igazgató ur szeméi föl villadtak.

— Á! — kiáltá megkönnyebbülten.

Megvan a halálos ítélet. Mialatt a papa a kocsizhoz kísérte a mamát, a kis Frici a keresett papirlapból papircsákót csinált magának. Összegyűrve és megnyomorgatva kapta vissza — de legalább nem volt elszakítva sehól.

Kis gyermekek nem nagyon válogatják meg játékszereiket.

függ. A mely pillanatban ezek úgy alakulnak, hogy Ausztriára nézve a mi vámterületi önállóságunk olodázhatatlan szükségé válik, azonnal megoldást nyer a kérdés.

A mi pedig az ellenünk való áskálódásokat illeti, azokról ő elég értesítéssel rendelkezik. Volt az uralkodó mellett már szervezett udvari párt is, a mely Magyarország alkotmánya ellen tört. De a király gondosan ügyel arra, hogy semmi olyas ne történjék, a mi az ő esküjét csak távolról is érintené. *Tisza István grófról pedig nem tétellezi föl, — akárki mondja — hogy hazája ellen való merényletre kapható volna.* Hogy uralkodóváltozás esetére nem készülhetünk-e valami államesinyre, az más kérdés.

A munkazárlat vége.

— Az építkezéseknél ismét dolgoznak. —

Az építő és kőművesmesterek munkazárlata, mely úgy az építetők közönséget, mint az építő iparosokat és munkásokat már hetek óta sújtja, a mai napon részben véget ért.

Az építő és kőműves mesterek végrehajtó bizottsága ugyanis, tegnap ülést tartván több munkaadónak azon bejelentését tárgyalta, hogy munkásaik egyrésze, hivatkozva arra, hogy ők csak egyes munkástársaik erőszakos mozgalmá folytán lettek-e munkazárlattal sújtva ismételtén kérték munkaadóikat a munkálatok megkezdésére, illetve a munkazárlat feloldására.

A végrehajtó bizottság erre azon határozatot hozta, hogy méltányolva egyfelől a jóindulatu munkások kérését, de fenntartva másfelől azon határozatát is; hogy a munka zárlatot csak a munkálatok zavartalan folytatásának biztosítása mellett fogja feloldani, s a munkálatok megkezdését azon munkálatoknak, kik a végrehajtó bizottság által 1904. okt. hó 11-én kibocsátott és az iparhatóság által is jóváhagyott, „Munkarend”-et aláírják — s magukat annak betartására kötelezik — megengedi.

Ezen engedély következtében a jelentkezett — és a munkarendet aláírt munkások a mai napon már hét épületen — bár esélyebb számmal — munkába állottak s így remélhető, hogy a munkások többi része is rövid időn munkába fog állani.

A munkarendet, melynek humánus intézkedéseit a munkások is méltánylással fogadhatják — de a mely egyuttal megvédi a munkaadók jogos igényeit is — az alábbiakban teljes szövegében közöljük:

Munkarend.

1. Az építkezésnél alkalmazott kőműves segédek egyelőre munkakönyvük átadása és a mesternél való jelentkezés után állhatnak munkába. Munkaközvetítő intézetünk felállítása után a segédek felvétele ezen intézet útján történik.

2. A munkaidő reggel 6 órakor kezdődik és az étkezési szünetek betartásával (u. m. reggelire fél óra, ebédre 1 és fél óra) este 6 óráig tart, azonban szeptember 15-től március 15-ig a körülményekhez és időjáráshoz képest a munkaadó által esetről-esetre megváltoztatható. Husvét és pünkösöd szombatján a munka 4 órakor végződik, mely 2 óra azonban a fizetendő munkaidőből nem vonható le.

3. A munkabér hetenként egyszer szombaton fizetetik és pedig a tényleg munkában töltött órák száma szerint. — A munkabér szabad egyezkedés tárgyát képezi, biztosítják azonban a munkaadók a segédeknek a 32 fillér legkisebb munkabért. Kivételesen kezdő vagy elaggott segédek az ipartestülettől nyert igazolvány alapján kisebb bérrel is felfogadhatók.

4. A kőműves segédek felvétele rendszert vasárnap délelőtt, a munkából kilépés illetve elbocsátás pedig szombaton a fizetésnél előzetes felmondás nélkül történik, hacsak más külön megállapodás nincsen. A mesternek nincs joga hétközben a segédet elbocsátani, viszont a segédnek nincs joga hétközben a munkát abba hagyni, kivéve az 1884. évi törvényeikk 94. és 95. §-ában felsorolt eseteket.

5. Minden munkás köteles a rábizott munkát a munkaadó vagy annak megbízottja utasításainak megfelelően, a tőle telhető szorgalommal pontosan és lelkiismeretesen teljesíteni, a munka megkezdése előtt legalább 10 perccel a névsorolvasáshoz megjelenni.

Tartozik a segéd úgy a munkaadó, mint annak megbízottjával szemben tiszteletteljes magaviseletet tanúsítani, káromkodástól és izsakosságtól tartózkodni. Viszont a munkaadó és megbízottja is köteles a segédek tisztelessége bántásmódban részesíteni.

6. Köteles a munkaadó a munkások testi épségét szemelött tartani, megfelelő biztos állványokat készíttetni, tiszta ivóedényekről és ivóvízről, nagyobb építkezéseknél lehetőség szerint fedett menhelyről és árnyékszékéről gondoskodni. Viszont a segédek is kötelesek a testi épség és egészség biztosítása céljából tett intézkedéseket és meghagyásokat pontosan betartani.

7. Az építkezéseknél rendelkezési joggal kizárólag a munkaadó vagy megbízottja birnak, semmi olyan intézkedést, mely ezen természetes és törvényadta jogokat csorbítaná, el nem ismernek. A munkások panaszukkal első sorban pallérjukhoz, másodsorban munkaadójukhoz — és ha jogosult panaszuk itt sem nyerne orvoslást — az ipartestület békéltetőbizottságához tartoznak fordulni.

Debrecen, 1904. október hó 11-én.

Az építő- és kőművesmesterek végrehajtó-bizottsága.

Láttam s hitelesitem:

Végh Gyula

rendőrfőkapitány

mint I. fokú iparhatóság.

Egyház és Iskola.

A Gönczy-egyesület gyűlése. A hajdumegyei tanítók Gönczy-egyesületének debreceni járásköre f. évi október hó 22-én, szombaton d. u. 3 órakor a debreceni városháza tanácstermében gyűlést tart, melyen Dr. Barcsa János tanár a népiskolai fogalmazástani lélektani szempontjairól, Horvát Lajos debreceni ev. ref. tanító pedig a fogalmazás tanításról s annak tananyagáról fog felolvasni.

Napi hírek.

— **A király itthon.** A király ma reggel 7 óra 30 perckor érkezik a nyugati pályaudvaron Budapestre. Terv szerint e hónap végéig Magyarországon marad. Többnyire Gödöllőn fog tartózkodni.

— **Kinevezés.** A komáromi törvényszék elnöke Mester Gábor Debrecen városánál alkalmazott díjnokot a telekkönyvi betétszerkesztéshez irnokká nevezte ki.

— **A debreceni felirat.** Szatmárvármegye csütörtökön tartott rendes közgyűlésében Debrecen városnak a galaci esetből kifolyólag a hazai nyelv jogainak megvédése tárgyában kelt átiratára határozatot hozott, hogy az átirat mellőzésével önállóan ír fel a vármegye közönsége a miniszterelnökhöz, hogy ugyanazon módon, mint a

közös hadseregnél, a magyar nyelvet beszélő alkalmazottak helyes beosztása által a külföldi konzulátusok a magyarországi hatóságokkal magyar nyelven levelezzenek és amennyiben pedig az alkalmazottak között nem lenne elegendő alkalmazott, ki a magyar nyelvet beszélné, hathatós intézkedések által hasson oda, hogy a közel jövőben már a nemzeti nyelv érvényesítésének előfeltételei meglegyenek.

— **A Dobozy-ház földje.** A Dobozy-ház ondódi földjének elidegenítésére vonatkozólag az október 18-án tartandó közgyűlésen lesz megejtve másodízben a névszerinti szavazás.

— **Ujoncok eskütétele és a Himnusz.** A fővárosi lapokban mostanában többször esik szó arról, hogy az ujoncok felesketésénél az idén a Himnuszt fogják játszani a katonai zenekarok. Mint értesülünk ez a hír megfelel a valóságnak. Minden ezred parancsnoka, így a 39-ik gyalogezred is megkapta az ezt elrendelő hadügyminiszeri parancsot. November negyedikén, az eskü napján a Gotterhalte után a Himnuszt fogják játszani az ujonc esketésnél szereplő zenekarok.

— **A M. Gy. O. Sz. fiókjának ülése.** Meghívás a magyar gyáriparosok országos szövetsége debreceni fiókjának f. é. október hó 20-án a kereskedelmi és iparkamara tanácstermében d. u. 3 órakor tartandó ülésre. Tárgysorozat: 1. Elnök jelentései a fiók működéséről a) fióktagok felvétele, b) megkeresések s véleményadások, c) központhoz való felterjesztésekről, d) a magyar szinpartolása tárgyában teljesített eljárásról, e) utlevelek s utazói iparigazolványok ügyének állása, f) az állati szörneműeket feldolgozó ipartelepekre vonatkozó miniszteri rendelet és javaslat, g) a fiókpénztár állás. 2. Fióktagok kiküldése a központba (Alapszabály 49. §.) 3. Az orosz, román, szerb és bulgár vámtarifajavaslatok s intézkedések, dunai közvetlen forgalom létesítésére. 4. A hatósági verseny szabályozása tárgyában a kereskedelmi és iparkamarához intézendő átirat. 5. Debrecen város közgyűlésének határozata a magyar iparnak a hatóságok által való pártolása tárgyában tett javaslatunkra s ezzel kapcsolatban a kereskedelmi és iparkamarához intézendő átirat. A szövetségnek e tárgyban a fiókhoz intézett levele. 6. A központ közleményei a) a tarifa s illetékügyi osztály felállítása, b) a horvát gyáriparosok szövetsége megalakítása, c) a magyar gyáriparosok Szövetkezetéről. 7. A mértékhitelítő hivatalok államosítása. 8. Kivánalmak és felterjesztés a közutak és vámookról készült törvényjavaslat tárgyában. 9. A törvényhatósági ipartanács működése tárgyában Debrecen városához, a kereskedelmi és iparkamarához és az országos magyar kereskedelmi egyesüléshez intézendő átirat.

10. A sztrájkügy törvényhozási szabályozására vonatkozó észrevételek s felterjesztés, 11. Évi jelentés felterjesztése a központhoz. 12. Esetleges indítványok. Debrecen, 1904. október hó 14-én. Szántó György elnök.

— **Tiszti állások betöltése.** Az október 18-dikán tartandó közgyűlés be fogja tölteni az üresedésben levő állásokat. Komáromy Antal jelenlegi gyámpénztáros volt állása, az ellenőri, üres. Wagner György szállásbiztos nyugdíjaztatása folytán megejtik a szállásbiztos választást is. Ugyancsak az árvaszéknél a nyugdíjazott Göncey Endre irodatiszt állása is betöltésre vár, valamint két irnoki állás is. Pályázó van bőven minden állásra s így a törvényhatósági bizottsági tagoknak meg van adva az alkalom a választásnál a jobbnál jobberőket támogatni bizalmukkal.

— **Katonai ügyek.** A közös hadsereg állományába tartozó tartalékos legénység ellenőrzési szemléjét ma befejezik a

Pavillon laktanyában. Utószemle lesz: okt. hó 28. és 29-én. Október hó 17-én vegyes felülvizsgálat a Pavillon laktanyában Domahidy Elemér főispán elnöke alatt. Október hó 20-án utóállítás, szintén a Pavillon laktanyában.

— **A tanács és a helyi vasut.** A helyi vasut bejelentette a tanácsnak, hogy a teherforgalmat a város külső részén óhajtja lebonyolítani. Jelzi egyszersmind, hogy mivel ennek, valamint a motorkocsival való közlekedésnek beállítására időre van szüksége, hosszabitaná meg a város a helyi vasut koncesszióját. Végül arra kéri a városi tanácsot, hogy a villamvilágítás létesítése dolgában nevezze meg a küldöttséget, mivel e dologban is szeretne tárgyalni. A városi tanács mindezen beadványra kimondta, hogy a koncessziót nem hosszabbítja meg, küldöttséget nem nevez meg, mivel a helyi vasut beadványa tartalmatlan elannyira, hogy a kiküldendőket nem tudná ellátni semmiféle pozitív felhatalmazással a tárgyalásra. Ujabbán a helyi vasut bemutatta téli menetrendjét, melyet a tanács szintén nem fogadott el, mert abban a közönség érdekeire semmi tekintet nincs. Végül a tanács abba sem egyezett, hogy a helyi vasut teherforgalmát hétfőn és kedden egész napon át lebonyolíthassa, A városi tanács mindeme határozatát a város közönségének érdekében hozta, ez által remélvén megszünteti a helyi vasut ellen felmerülő panaszokat.

— **Lotz Károly halálához.** Lotz Károly tetemét még tegnap este koporsóba tették a gyászházban s a gyönyörű görög stílus szarkofágot a gyászoló család jelenlétében helyezték el és kivitték a városligeti Mücsarnokba. Itt a koporsót a mester növendékei fogadták s a Képzőművészeti Társulat megbízottai: Ambrozovics Dezső dr. titkár és Tolnay Béni segédtitkár vették át. A koporsót a ravatal elkészültéig egyik melléktermében helyezték el. A ravatalt, amely a fekete drapériával bevont és délszaki növényekkel és virágokkal gyönyörűen feldisznított oszlopcsarnok közepén fog állni, Strobl Alajos és Benczúr Gyula felügyelete alatt az Entreprise emberei építik. A görög stílus szarkofág 6 lépcsőjű emelvényen fog állni, melynek fejrészét Lotz Károly reliefképe — Strobl műve — fogja ékesíteni. Az oszlopcsarnokba vezető utat és a Mücsarnok homlokzatának oszlopait is feketével vonják be. A temetésen a kormány nevében Berzeviczy Albert miniszter fogja a nagy halottat bucsuztatni, Berzeviczy egyébként ma már gyönyörű koszorút küldött a ravatalra.

— **Árverési csarnok.** Az első debreceni kézi zálogkölesonintézet részvénytársaság árverési csarnokot kíván mintegy 90,000 korona befektetéssel létesíteni. Mivel azonban ezen befektetés nagy anyagi áldozattal jár, a részvénytársaság azon kéréssel fordult a tanácshoz, hogy terjesztené fel pártolólág azon kérését, miszerint ezen tervezett üzlet gyakorlása 25 évre terjedőleg a kizárólagossági jogot elnyerhesse. A tanács legközelebb határoz a beadvány sorsára nézve.

— **Öt vagon homok Nádudvarnak.** A nádudvariak a vasúthoz vezetett ut elkészítésére öt vagon homokot kértek Debrecenből. A tanács a kért homokmennyiséget díjtalanul átengedte.

— **Ugron bankja és a kincstár.** Ugron Gábor bankjának, a csődbejutott Székelyegyleti takarékpénztár részvénytársaságának birtokát az állam veszi meg. A bíróság

október 29-ére tárgyalást tűzött ki a m. kir. kincstár azon ajánlatának tárgyalására, hogy a csődtömeghez tartozó s a székelykeresztúri telekjegyzőkönyvben foglalt ingatlan 80,000 korona vételáron a kormány gondoskodik arról, hogy a dobra kerülő birtok a nem zetiségi bankok kezében ne jusson.

— **A bécsi rablógyilkosság.** A bécsi rendőrség tegnap Bécsben a legutóbb történt rablógyilkosság ügyében kiadott körömvényt megküldötte a főkapitányságnak. A szerint a hó 11-én a VI. ker. Magdalenen strasse 78. sz. a Sikora János 71 éves háztulajdonost Klein János Henrik zománczó lakásán halva találták. A holttestet egy vörös színű zsákban találták, mely fent zsebkendővel volt összekötve. A térden felül a felső combok le voltak vágva s a halált fuladás okozhatta. A rablógyilkossággal gyanúsítva van Klein János Henrik hanna születésű 31 éves zománczó a ki 176 cm. magas, haja sűrű, fekete hullámos, felfele fésült, bajusza erős, fekete ugynevezett gavallér szakált hord, fülétől szájszögletéig, homloka magas, beszél németül bécsi dialektusban és Klein János Henrikné szül. Braun Franciska, született Hirschauban, 33 éves 151 cm. magas, erőteljes, haja gesztenye barna, ajka felett pelyhedző szőrrel, nagyot hall, beszél németül, magyarul, keveset franciául. Braun Franciska különböző hamis neveket használt, mint Király Erzsébet. Perontka Katalin, Kiss Fanny, Széplaky Ilonka, Szécsi Ilona, Fasching Amália, Arnold Anna, Schwarz Anna, s többnyire házassági ajánlatokkal esalogatt a férfiakat magához. Megállapították, hogy a házaspár e hó 6-án este szökött meg.

— **Elevenen eltemetett földmunkások.** Tegnapelőtt a Gerébi tanyán egy régi kutból szedte ki a téglákat Sós István kutásó Mike Ferenc nevű munkásával. Már egészen a kut fenekén voltak, a mikor a homokos talaj bomlott s maga alá temette egy a vállalkozót, mint a munkását. A szerencsétlenség délelőtt 11 órakor történt s este 6 órára jutott annyira 40 munkás, hogy az 5 méter mélyre eltemetett embereket a földből kiemelhesse. A holttesteket a rendőrség őrizte tegnapig. Tegnap Hoffmann József vizsgáló bíró megindította a nyomozást s elrendelte a két holttest felboncolását. A boncolás alkalmával a fulladás okozta halált állapították meg az orvosok. Hoffmann József vizsgáló bíró most az irányban folytatja a vizsgálatot, hogy vajjon nem-e a fent dolgozó két munkás könnyelműsége okozta-e valamiképen a szerencsétlenséget. Az eddigi kutatás eredménye az, hogy a mikor a téglákat kiemelték s lehaladtak a mélybe, a falazatlanul hagyott homokréteget nem támasztották meg deszkákkal, a mint az az ilyen talajban végzett munkáknál szükséges. Mivel pedig a vállalkozó Sós maga lett áldozata a szabálytalanságnak, s neki kellett volna ez irányban intézkedni, felelősségre senki sem vonható.

— **A nagy erdői körut.** A város törvényhatósági bizottsági közgyűlése, a főmérnök javaslatára elhatározta hogy a nagy-erdőn egy körutat létesít. A tervek és költségvetés bemutatása után, erre a célra 90,000 koronát szavaztak meg, mely összeget az utadó pénztár terhére vettek volna fel. A közgyűlés határozatát felterjesztették a belügyminiszterhez. — A miniszter már meghozta döntését és leiratban tudatja a várost, hogy a közgyűlés határozatát nem hagyja jóvá. A miniszter azt mondja, hogy nem engedheti meg, hogy a költségeket az utadó pénztárból fedezzék, gondoskodjék a város arról, hogy máshonnan nyerjen fede-

zetet a 90,000 korona. A miniszter ezenkívül a terveken is lényegesebb módosításokat kíván eszközölni.

— **Öngyilkos jelöltek figyelmébe.** Ne tessék tréfára venni ezt a felhívást, Komoly dolog. Igen nagyon komoly s a mi fő olcsó. Az öngyilkosság ezután nem kerül pénzbe. Marófug, gyufaoldal, kén-sav, sósav, morium, opium, meg az ég tudja mi-féle eszközei a lelket másvilágra szállító egyesületnek, mind igen drágák. És azután meg közönségesek is. A fegyver is drága. Azután pedig nagy zajjal jár. Hátra volna még a kötél. De erről nem is beszéltek, mert a mi olvasó közönségünk azt ugy sem használná. Hanem kérem van most egy felséges, isteni, s maga nemében páratlan s feltétlenül biztos módja az önkivégzésnek. Tessék elmenni ugy este felé, vagy az éj folyamán a híres hatvanutcai árok melletti utra s a ki az uton végig menve bele nem esett az árokba, azzal esoda történt. Tömesse ki s mutogassa magát, mert arra az arkangyalok ügyeltek.

— **Orosz zsidók a csatatéren.** Pétervárról táviratozzák, hogy a Zsidók kérényt intéztek a kormányhoz, hogy engedje meg a csatatéren elesett zsidó katonák családjaiknak a birodalomban való letelepedést. Hivatalos kimutatás szerint 27.900 zsidó katonára szolgál a manduriai seregben,

— **Két távirat.** Érdekes két távirat érkezett tegnap a debreceni bünygyi osztályhoz. Az egyik Budapestről jött s egy tolvaj nyomozását kéri, a ki arany nyakláncot, karperecet, melltűt lopott s megszökött. A másik táviratot a leibnitzi rendőrség küldte, melyben tudatja, hogy egy Bodi Gyula nevű gyanús csavargó cigányt tartóztatott le, a kinél egy arany nyakláncot, karperecet s melltűt találtak a motozás alkalmával. A két távirat közt az összefüggés érthető.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatalnál az alábbi haláleseteket jelentették be: Piskolti Róza ev. ref. 5 napos, Bernardin Amália ev. ref. 18 éves, Pádár Antalné szül. Zsebe Rozália róm. kath. 78 éves és Weisz Olga izr. 3 hónapos.

— **Hamis pénz.** Ismét hamis pénz került a bünygyi osztályhoz. Özv. Pólik Józsefné hozta be, a ki egy 20 koronást váltott s akkor kapta a visszaadott aprópénz közt. A hamis egy forintos elég ügyes utánzat, ónból van. Nem első eset ez az utóbbi időben Debrecenben. Ugy látszik helyben vagy a közeli vidéken van a kis fészkek, a honnan ezeket a madarakat utra bocsátják.

— **Az influenza** feltünésekor — körülbelül 10 év előtt — divatbetegségnek látszott és nevettek rajta. Idővel azonban ez a kórokozó vendéget alattomos és veszélyesnek kellett megismernünk. Veszélyes különösen ama utóbajok végett, melyekkel tartós hurutja, mely gyakran súlyos tüdőbajjává fejlődik. Ajánlatos tehát minden hurutnál, mely az influenzából fejlődik, oly szert használni, mely minden hátrányos következményeknek elejét veszi. Hynemü kiváló szer a Sirolin, kellemes ízű, jól emészthető és jófékony hatású szirup, melynek alapelemei Thioeol és narancshéj-syrup, Ezen kitünő gyógypráparatum minden hurutnál fényesen beválik, mert a legrövidebb idő alatt megszünteti s így nem eléggé ajánlható.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképészet festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfaluassy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő ki, rakatban.

— **Uj virág és tájkép minták** viz és olaj festészethez egyedüli nagy választékban, ugy szintén olajfestéshez vásznat méterszámmra és felhuzva, valódi angol és solingeni zsebkések és ollók *Pongrácz Géz* papirgyáraktárában Debrecen, Bika szálloda mellett.

— **Ügyes detalista** fűszeres segép azonnali belépésre felvétetik. Cim a kiadó-hivatalban.

— **Fix fizetéssel** és jutalékkal egy új nagyszabású mű terjesztésére jó megjellegésű utazókat keresünk. Kazinczy könyvkereskedő Rt. Debrecen, József-királyi-herceg u. 8.

— **Nyakkendő ujdonságok 1 koronától feljebb Feketénél.**

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene.

A japán-orosz háború.

A japánok újabb nagy győzelme.

Tokió, október 14.

A japán mandzsországi hadsereg főhadiszállásáról érkezett jelentés a következőket tartalmazza: Ajapánok a tegnapi küzdelemben általános sikereket értek el. Mind a három hadsereg határozott előnyöket nyert. Az oroszoknak Fönszikunál való körülzárására kezdett hadműveletek kedvező lefolyásuk voltak, a küzdelemben álló csapatok száma felülmúlja a Liaojang-ütközetben résztvevőket. A küzdelem sok ponton oly kétségbeesett volt, amint azt a most folyó háborúban még tapasztalni nem lehetett. A veszteségek igen nagyok. Az ellenségnek Fönsziku környékén megkísérelt támadásait minden ponton visszaverték. Az ellenség üldözése, a melyet a japán jobbszárny főerői és a közép-ső hadseregből végeznek, legjobb sikerrel történik. A japán erők gyors menetben érték el Makunfunt. Az oroszok, kik tüzéséggel vonultak ott, körülvértettek és nagy zavarba jöttek, míg egy más orosz csapat észak fele menekült, a foglyok jelentései szerint Kuropatkin három csapattal áll az orosz haderő mögött, melyek a hadsereg harcra előtt voltak felállítva. A baloldalon lévő japán hadsereg jobb szárnya és közepe az oroszok elűzése után Jancehuszion közelében állott fel. Az oroszok rendetlenül menekültek észak felé. A jobb szárnyon álló oszlopnak sikerült az ellenséget kiszorítani Jendoniuletől északra levő állásából. Az ellenség rendetlenül vonult vissza. A japánok most üldözik.

Pétervár, okt. 14.

— **Miscsenko egész hadosztályát katasztrófa érte. Elvesztette összes ágyuit.**

Tokió, okt. 14.

— **A japánok Jantai mellett kétszáz ezer oroszot megverték. Az ütközet nagyobb volt, mint a liaojangi. Tízezer orosz elesett.**

Port-Artur ostroma.

London, okt. 14.

Pétervárról jelentik, hogy a második hajóraj ma Libauból elindult.

London, okt. 14.

Port-Arturból jelentik, hogy egy francia hajónak 1000 métermázsa lőszerrel sikerült a kikötőbe bejutni. A hangulat a várban rossz; a kórházak tele vannak súlyos betegekkel. A csapatok nyugtalanok; a napokban több katonára zsákmányolt; a rend fenntartása kedvéért a zsákmányolókat azonnal agyonlőtték.

Az orosz nem békül.

Pétervár, okt. 14.

Az orosz-japán háborúban való békés közvetítés élénk hangoztatása arra bírja a Journal de St. Petersburgot, hogy rámutasson arra, hogy nem szabad az orosz kormánynak a sajtó campagneval szemben való magatartásán esodálkozni, ugyszintén a külügyi hivatal hallgatásán sem, mely világosan kijelentette, hogy *semmiféle külsőbeavatkozás nem tűrhető.* Ez a kijelentés határozottság dolgában nem hagy kívánnivalót. Minden ismételtetés tehát haszontalan.

SZÍNHÁZ.

MŰSOR:

Okt. 15. Bízáné színmű. A. bérlet.

Okt. 16. D. u. Aszabin nők elrablása bohózat. este: A Kis császár, daljáték. (Először.)

* **Színházi hírek.** Vasárnap két előadás lesz. Délután színre kerül Schöntán Ferenc 3 felvonásos bohózata a Sabinnők elrablása főlhelyárakkal. Este lesz a premierje Stoll Károly 3 felvonásos daljátékának a Kis császár-nak, melynek szövegét Pásztor Árpád írta, Legközelebb színre kerül Bokor József 3 felvonásos népszínműve az Az élet melyet meg szinpadunkon eddig nem adtak elő, Bokor József 3 felvonásos daljátékát a Kis alamuszi-t szintén szándékozik színre hozni az igazgatóság.

TÁVIRATOK.

A házszabály indítvány visszavonása.

Budapest, okt. 14. Politikai körökben hírlik, hogy Tisza miniszterelnök indítványát a házszabály revíziós bizottság kiküldése iránt visszavonja és párközi konferencia egybehívását fogja e célból ajánlani.

Árvizek.

Budapest, okt. 14. Letényénél a Mura folyó kiöntött és sebes folyással a község felé tart. A posta és más közlekedés Mura király felé egyelőre szünetel.

Bacsról jelentik: A Dráva a sok esőzés folytán szokatlan módon árad. Két nap óta 200 centiméterrel emelkedett. A víz szemmel láthatólag nő és a horvát parton néhány helyütt kiöntött.

Laibachnál esőzések folytán a Bregali patak kiáradt és elborította az egész vidéket. *Nyolc ember megfult.*

Az osztálysorsjáték huzása.

Budapest, okt. 14. 10.000 koronát nyert 5734.

5000 koronát nyertek: 54068 77767 92425 99123 105375.

2000 koronát nyertek: 3742 4934 5221 6122 6400 6195 23597 29742 37963 46811 50724 52274 55598 57900 59400 65435 65755 71561 78965 81307 82162 90018 98065 98568 98772 101591 104084 106998 109852.

1000 koronát nyertek: 18 4748 6104 6783 9215 13554 15947 19071 21477 25182 31314 34666 42398 45574 46887 47458 47528 49663 51766 59766 60645 67080 73875 78391 81360 81712 88301 94114 94824 97244 101098 102105.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, okt. 14.

Buzakinál mérsékelt, vételkedv gyöngye, mérsékelt irányzat mellett 22,000 métermázsa került forgalomba közben néhány fillérel emelkedő áron. Egyéb gabonaneműek tartósak. Idő: szép.

Törvénykezés.

§ **Tilosban vadászott.** Gergely Imre a téglási határban tilos helyen vadászott a múlt télen. P. Kovács Sándor mezőőr rajta kapta a vadorzót s igazolásra szólította. Ekkor Gergely Imre neki ment a gyengébb Kovácsnak, földre leperte, s elvette a fegyverét.

Tegnap tárgyalta a debreceni törvényszék az esetet. Az ügyész Gergelyt hatóság elleni erőszak büntetével vádolta. A törvényszék pedig 2 napi fogházra s a bűnügyi költségek megtérítésére ítélte.

§ Cigányverekedés. Hajduszoboszló Bika nevű koresmájában tavaly télen összeszólkkozott két muzsikus cigány, Zambó Mihály és Fekete Sándor. Zambónak a fia Vilmos az apján esett sérelmekért ugyan csak fejen kollintotta Feketét. Azután más koresmába mentek, a hol ismét összeszólkkozta s ismét verkedtek. De itt már az egész banda részt vett a vitézi tornában, még pedig nyolcan. Ezen verekedés közben Mikura Gusztáv késével az öreg Zambó kezébe szurt.

A debreceni törvényszék Kerekes János bíró elnöklete s Tóth Aurél és Tatay Ferenc bírák közreműködésével tegnap ítélték ezt ügyben. Ügyész: Dr. Bálint Zsigmond. Jegyző Tormásy Géza.

A törvényszék Mikura Gusztávot 6 heti, Zambó Vilmost pedig 14 napi fogházra ítélte. A többi hatot 15—15 korona pénzbüntetéssel sújtotta kihágásért s verekedésért.

§ Az élesdi véres vasárnap. Az emlékezetes élesdi vérengzés ügyében a vizsgálatot már jó ideje befejezték s az ügy már annyira elő van készítve a nagyváradi törvényszéken, hogy a főtárgyalást a jövő hó elejére kitűzték. A védelmet egy fővárosi ügyvéd fogja képviselni.

§ A vadházasság vége. Hari Pál 46 éves földmives éveken keresztül Debrecenben vadházasságban élt Kostyál Borbálával. Az asszony azonban ez év május havában elhagyta és a fővárosba költözött, mert Hari részeges, dologkerülő ember volt. Hari megtudta, hogy hol tartózkodik az asszony, utána jött és felszólította, hogy térjen vissza hozzá. Kostyál Borbála erről hallani sem akart, ami Harit annyira elkésértette, hogy előrántotta revolverét és közvetlen közelből egymásután hatszor lőtt az asszonyra, akit a mellén és karján súlyosan megsebesített. Harit letartóztatták és szándékos emberölés kísérlete miatt vonták felelősségre a budapesti büntető törvényszék mint esküdttörvényszék. Az esküdtek súlyos testisértésben mondták vétkesnek a vádlottat, akit a büntető törvényszék tíz hónapi fogházra ítélte.

Városi színház.

Szombaton, október 15-án „A” bérlet:

BIZÁNC

Színmű, 3 felvonásban. Irta: Herczeg Ferenc.
SZEMÉLYEK.

Konstatin császár	— — —	Palágyi
Iréne császárné	— — —	Jeszenszkiné
Demeter nagyherceg	— — —	Iványi
Tamás nagyherceg	— — —	Karacs
Olga nagyhercegnő	— — —	Hahnel A.
A pátriárka	— — —	Csiky
Notarász Lukács, fővezér-cézár	— — —	Szilágyi
Spiridion, udvari főkamrás	— — —	Csontos
Leonidász, Spárta címzetes ura	— — —	Virágháti
Latzkarisz, tengernagy	— — —	Magasházi
Lizander, udvari költő	— — —	Szalay
Kratesz, udvari böles	— — —	Krémer
Zenobia, palota hölgy	— — —	Arday Ida
Ginstinai Giovanni genovai zsoldos kapitány	— — —	Sebestyén
Herma	— — —	Menszáros

Történetik Bizáncban, a császári trónteremben, 1453. május 29. napján.

Kezdete 7 és fél órakor.

Elhizás

gyorsan elmúlik a teljesen ártatlan

Thiele-féle soványító teától.

kitűnő elismerések. Egy csomó 2 Kor. vidékre 2 Kor. 50 fill. utánvétellel.

Török József

gyógyszerésznél, Budapest, Király u. 12.

67 660 szám.

I. 1904.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A magyarországi királyi államépítészeti hivatalok területén levő állami közutakon az 1905., 1906., 1907., 1908., 1909. és 1910. években eszközöndő kaviesszállítás biztosítása céljából az alább közölt határnapokon a kereskedelemügyi magy. királyi miniszteriumban és az illető államépítészeti hivatalok helyiségében zárt írásbeli ajánlatok után nyilvános versenyárgyalás fog tartatni, és pedig, *folyó évi október hó 29-én:* a budapesti, székesfehérvári, szegszárdi, esztergomi, komáromi, magyaróvári, szombathelyi, veszprémi, zalegerszegi, kaposvári és soproni,

folyó évi október hó 31-én: a pozsonyi, nyitrai, aranyosmaróthi, ipoly-sági, trencsényi, balassa-gyarmati, besztercebányai, alsókubini, lipótszentmiklósi, turócszentmártoni, löcsei, rimaszombati, kassai, miskolci és egri,

folyó évi november hó 2-án: a beregszászi, nagyszöllősi, ungvári, sátoraljaújhegyi, eperjesi, mármaroszigeti, nagyváradi, aradi, **debreceni**, nagykárolyi, zilahi és makói,

folyó évi november hó 4-én: a kolozsvári, deési, besztercei, tordai, nagyenyedi, nagyszebeni, marosvásárhelyi, sepsiszentgyörgyi, brassói, fogarasi, segesvári, csikszeredai és székelyudvarhelyi, és

folyó évi november hó 7-én: a temesvári, nagybecskereki, lugosi, dévai és pécsi m. kir. államépítészeti hivataloknál.

Felhivatnak ennél fogva vállalkozni kívánók, hogy ajánlataikat a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium segédhivatalainak főigazgatójához, vagy azon államépítészeti hivatalhoz címezve, a melynek kezelése alá az illető állami közut vagy közutszakasz tartozik, legkésőbb a kitűzött árgyalási nap délelőtt 10 órájáig nyujtsák be. A később érkezett ajánlatok, valamint a bármikor beérkezett táviratok és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlat öt pecséttel zárt borítékán a címzés felett világosan kiírandó az államépítészeti hivatal és azon állami közut neve, a melyre az ajánlat vonatkozik.

Az ajánlatok az államépítészeti hivatalokban átvehető ajánlati és felosz-

Alkalmi vétel!

Helyszüke miatt sok szép szobai növényt olcsó áron lehet beszerezni

Pacelt János műkertészeti telepen

Margit-fürdővel szemben,

ugy Virág útetében Kossuth-utca 1. szám. és most nagyvásár idő tartama alatt piacon is elárulva lesznek.

Kérem az alkalmat felhasználni a ki szép növények szobai dísznek beszerezni óhajt.

Kiváló tisztelettel

PACELT JÁNOS.

tási kimutatási minta szerint teendők meg. Azon esetben, ha ajánlattevő a kereskedelemügyi miniszter által elfogadott s az államépítészeti hivataloknál kitett kömintától eltérő köanyagot kívánna szállítani, ennek saját pecsétjével ellátott két mintáját ajánlatához mellékelni és egyúttal a felosztási kimutatás 6. rovatában a termelési helyet is megjelölni tartozik.

Az árak a kereskedelemügyi miniszter által elfogadott és az államépítészeti hivataloknál kitett mintával azonos, vagy bár attól eltérő, de legalább is oly jó minőségű anyagra kell vonatkozni. A benyújtott ajánlatok vissza nem vonhatók és mindegyik ajánlattevő ajánlatának beadásától számított nyolc hétig kötelezettségben marad.

Minden egyes államépítészeti hivatal területén átvonuló állami közuti vonalra külön ajánlat nyujtandó be. Az állami közutnak csupán egyes részeire tett ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Ugy az ajánlat, mint hozzá mellékelte felosztási kimutatás szabályszerű bélyeggel látandó el és minkettő az ajánlattevő által aláírandó.

A bánatpénznek az állampénztárba vagy az adóhivatalba történt befizetését igazoló nyugta az ajánlathoz csatolandó.

A bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után, az ajánlott árak összegének ötszázalékát kell kitennie.

Készpénz vagy értékpapír az ajánlathoz nem mellékelendő.

Azoknak az ajánlattevőknek, a kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után fog kiadatni illetve az intézkedés a kiadatás iránt megtétetni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal a kincstárt azonban csak azon naptól fogva kötelezi, melyen azt a kereskedelemügyi miniszter elfogadja.

A szerződés és részletes feltételek az ajánlati minta s ennek mellékletét képező felosztási kimutatás és köminták, az államépítészeti hivataloknál a szokott hivatalos órákban átvehető, illetve megtekinthetők.

Kelt Budapesten, 1904. évi október hó 4-én.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter

Előkelő Életbiztosító Intézet magas javadalmazás mellett ügyes és megbízható üzletszerzőket keres. Tevékeny helyi-képviseelőket szintén előnyös feltételek mellett alkalmaz. Ajánlatokat „megbízható jelige alatt továbbít a kiadóhivatal.

Rohitsi „STYRIA“-FORRÁS

gyomor, daganat, görcsök, fejfájás, nehéz vizellet, cukorbetegség, májbetegség ellen.

Kitűnő ha asu! — Orvosiilag ajánlva!

Nagy raktár:

HOFFMANN JOZSEFNÉL
BUDAPEST, Báthori-utca 8.

Legújabb

női ruhaszövetek

Blouse selymek

Flanellek

Velezek

raktárra érkeztek

DONOGAN és SOMOSSY

Kunz József és utóda Tsa céghez,
Kistemplombazár.

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferenc-utcaán fennálló gépműhelyemben

ujtalálmányu es szabadalmazott szerszerkezetű és felülnyomásu

borsajtók és szőlőzuzókat

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmulja.

A borsajtó fatányérral van ellátva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a torkoly egy darabban kivehető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban de olcsó árakban kapható.

Szives pártfogást kérek, tisztelettel

Preizler Mór

üzemeltető és gépjavitó műhelye.

Az intézetünk től tovább adott
37.690. sz. sziálysorsjegy
40,000 koronát nyert.

Igérvények

3% magy. nyerem. jelzalog sorsjegyekről

Huzás Okt. 25. Főnyeremény 100.000 K. Ára: 4.— K.

Bécs városi sorsjegyekről

Huzás Nov. 2. Főnyeremény 400,000 K. Ára: 14 K.

Kapható a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bankban

Csász. és kir.

udvari szállító.

Fernolendit

A világon legjobb lábbeli fényesítő és fénycrém mindenféle világos és feke bőrnek részére, mely kiváló szép fényt és tartósságot ad a bőrnek. Elhasznált peccés, sárga vagy barna bőrnek a Lyosin egészen új fényt ad.

Alapított 1882. Gyári raktár Budapest V. Lipót-kö-ut 24. (Briefadresse Wien III.)
Wasche kaufen Sien nur Brunn enseife Mindenütt kapható

Az üzletteljes felosztása miatt

hatóságilag engedélyezett

VÉGKIARULÁS.

Szifft Aladár

Piac-utca 24.

Schroll-féle chifonok és vásznak, női és férfi fehérnemű és téli alsó ruhák, női ruhaszövetek és posztók, téli tej- és nagykendők, asztalneműek és ágyterítők, batisztok, cartonok és zefirek, cérna pique és velour barchetek, selyem kendők, esernyők és fűzők, keztyűk, harisnyák és kötények, bélések és rövidárúk stb.

Az összes raktáron levő áruk

gyári áron alul végkiárúsítatnak.

Az áruraktár berendezéssel együtt is eladó. — Az üzlethelyiség kiadó.

Szifft Aladár Piac-utca 24.

Végkiárulás.

Végkiárulás.

